

TILSYN 2019

Tilsynsnotat

Børnehaven Lærkereden

Idrætsbørnehaven
LÆRKEREDEN

1. FAKTUELLE OPLYSNINGER

Anmeldt tilsyn:	
Institution:	Idrætsbørnehaven Lærkereden
Dato for tilsynet:	Mandag d. 11. februar 2019
Deltagere i tilsynsbesøget:	
Fra institutionen:	Leder og 2 pædagoger
Forældre:	Formand for forældrebestyrelsen
Tilsynsførende:	Skole- og dagtilbudschef Pædagogisk konsulent

2. DET NYE PÆDAGOGISKE GRUNDLAG

Jf. den nye dagtilbudslov skal alle dagtilbud arbejde ud fra det samme pædagogiske grundlag og derfor er læreplanstemaernes beskrivelser og mål også givet på forhånd. Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark. Det pædagogiske grundlag indeholder: leg, læring, børnefællesskaber, pædagogisk læringsmiljø, forældresamarbejde, børn i udsatte positioner, overgange, barnesyn, dannelse og børneperspektiv.

Hvordan arbejder I med det nye pædagogiske grundlag?

I Lærkeredens pædagogiske plan 2018 kan I læse om vores tilgang og praksis i forhold til den nye dagtilbudslov. Dog vil vi i dette skriv fremhæve følgende områder i arbejdet med det nye pædagogiske grundlag.

Vi arbejder ud fra Brønderslev Kommunes fælles børnesyn (se det fælles udarbejdede børnesyn i vores pædagogiske plan). Et børnesyn der bygger på en systemisk tænkning – hvor vi er opmærksomme på de relationer, og den kontekst barnet indgår i.

Vi har fokus på, at alle børn får adgang til legefællesskaber. Vi kender betydningen/vigtigheden af at kunne indgå i sociale relationer, hvad enten det er med andre børn eller voksne. For nogle børn er det helt naturligt, og andre skal hjælpes på vej af os voksne. Barnet lærer af de erfaringer, det gør sig, og de voksnes tilgang og måde at understøtte barnet på, er af afgørende betydning.

Bliver barnet set, hørt og forstået, og får det den nødvendige hjælp og redskaber til at kunne tage kontakt og agere i lege og andre fællesskaber. Vi arbejder med at understøtte legen ved at gå ved siden af, bagved og foran barnet. Vi understøtter og motiverer barnet til at tage kontakt. Tro på egen evner og værdi gennem en anerkendende kommunikation. Vi giver børnene tid og rum til at reflektere og lære af deres egne erfaringer – lytter til dem og hjælper med at se muligheder. Vi har haft et pilotprojekt på en stue, hvor vi har haft særlig fokus på at give plads til den "frie leg". Vi har reflekteret over, hvordan vi ved at ændre dagsrutinerne, dags- og månedsplanen, kan give mere plads til at legen bliver dyrket og understøttet, ved ikke at afbryde med planlagte aktiviteter, hvis vi observerer at en leg er i gang. Vi prøver at skabe rum og tid til legen uden for mange forstyrrelser.

Vi følger børnene spor og lytter til, hvad de er optaget af (hvad siger de) – og arbejder videre og understøtter børnenes interesser. Vi arbejder videre med en implementering i resten af børnehaven (rum for og tid til mere leg)

Vi anvender idrætspædagogiske aktiviteter, der understøtter barnet selvværd, selvtillid, og hvor barnet får mulighed for at indgå i fællesskaber. Alle kan være med. Vi justerer efter barnet, og anerkender det barnet byder ind med. Børn med særlige behov har i vores optik ekstra brug for at blive set, hørt og anerkendt for den de er, og de initiativer de tager, derfor er det vigtigt, at den voksne er nærværende, opmærksom og italesætter det. Vi oplever, at Idrætspædagogiske aktiviteter er gode for børn med særlige behov (sprogligt, socialt, i mistrivsel af en eller anden grund eller motorisk), da de planlægges efter barnets nærmeste udviklingszone.

Vi tænker, der skal være en ligevægt mellem leg, spontane og planlagte aktiviteter. I spontant opståede situationer opererer vi med at gribe det, som børnene er optaget af. At understøtte børnenes nysgerrighed og undren og følge op på det.

Vi arbejder med at inddrage børn mest muligt i de daglige rutiner og gøre mål. Vi vil udfordre til deltagelse og medbestemmelse. Som eks. gør vi børnene deltagende ved borddækning, hente madpakker, når der skal fejes og tørres af (vi har indkøbt små koste o.l.) og vi har igen fået enkelte ikke så høje borde på stuerne, så børnene kan hjælpe til. Der er mange muligheder for at understøtte børn generelt og særlig børn med særlige behov, ved at det oplever at være betydningsfuld og en del af fællesskabet. At det bidrager med det det kan ind i vores fællesskab. I øvrigt er der meget læring forbundet med disse aktiviteter. Farver, former, tal og dannelse.

Det vigtigste er de voksnes tilgang ind i samværet, aktiviteter og relationer med barnet, men der er også meget at bidrage med i de fysiske lege/læringsmiljøer – måden vi indrettet os på fysisk og didaktikken bag. Vi arbejder med at gøre stuerne "overskuelige" for børn. Det vil sige, at børnene kan være mest muligt selvhjulpne i forhold til at finde materiale og legetøj. At der er overskuelige steder at lege, og hvor der er plads til legen. Uden for er der plads til fx. at grave og lede efter dyr. Vi har i øvrigt salen, hvor der er højt til himlen og plads til de store armbevægelser. Det er vores oplevelse, at børn og særligt børn med særlige behov har brug for overskuelige rammer, således at de har bedst mulig chance for selvhjulpnehed og overblik. Samtidig er det vigtigt, at legen kan udvikle sig og flytte sig.

Det pædagogiske personale drøfter jævnligt til stuemøder og personalemøder om læringsmiljøet tilgodeser det enkelte barn og hele børnefællesskabet. Fx betydningen af lys, lyd og uro for det enkelte barn.

Det pædagogiske personale giver hinanden sparring og feedback i det faglige arbejde ud fra de erfaringer, vi gør os i samværet med barnet. PA-analyse er et redskab og et godt redskab til at redefinere barnet på.

I Lærkereden er vi meget opmærksomme på venskaber og venskaber på tværs af stuerne, og vi samarbejder på tværs, for at børnene kan lykkes mest muligt i forhold til at indgå i gode relationer og meningsfulde aktiviteter. Det er vigtigt at se på barnets behov, og hvordan vi alle i huset understøtter barnet. Alle har et ansvar.

Det er ledelsens opgave at understøtte det gode samarbejde på tværs af stuerne for at skabe den bedst mulige betingelse for såvel børnefællesskaber, personale og de fysiske rammer. Medarbejderne skal have mulighed for at evaluere, videns dele og få sparring. Det er ofte "mellemregningerne", der er vigtige – hvad lærte vi i processen.

Pa-analyse er godt implementeret i Lærkereden, og vi oplevet at kunne gøre en væsentlig forskel for det enkelte barns trivsel og udvikling med det tidlige forebyggende arbejde. Det er ledelsens opgave, at vi altid har udgangspunkt i vores fælles børnesyn, og at vi arbejder med ICDP.

Vi ved fra nyeste forskning, at leg er central for børns udvikling. Leg gør børn robuste, kreative, nysgerrige, innovative og sociale. Så hvordan kan vi beskytte børns lege og legemuligheder i sociale fællesskaber.

Vi har konkret arbejdet med fysiske legemiljøer ude og inde, hvor vi har prøvet at skabe miljøer, der opfordrer til leg. Noget vi konstant vil udvikle på i forhold til nyeste viden og børnegruppens sammensætningen.

Vi er opmærksomme på børnene leg - hvor skal vi gå foran, bagved og ved siden af, og hvornår skal vi holde os langt væk.

Hvis vi leger med i legen eller på anden måde er aktiv i legen, tænker vi, at det er vigtigt, at vi voksne ikke har så eget fokus på legen og legetøjet, men er mere opmærksomme på børnene, og beskriver hvad vi får øje på i legen og kvalificerer det i samspil med børnene.

Det er vigtigt, at vi støtter børn og hjælper børn med at løse konflikter. Hjælper dem med at aflæse andres signaler og handle derefter.

Vi forsøger at organisere vores hverdag og rutiner således, at vi kan understøtte en børnekultur, hvor børnenes egne aktiviteter, og leg er mere i fokus.

I arbejdet med inkluderende fællesskaber er idrætspædagogikken og de idrætspædagogiske aktiviteter relevante. Der arbejdes med forskellige læringsrum, sociale færdigheder, inddragelse, respekt og accept for hinanden – gennem leg og kropslig udfoldelse. Vi anvender idrætspædagogiske aktiviteter i planlagte organiserede aktiviteter og i spontant opståede situationer.

Børnene er deltagende i praktiske gøremål som f.eks. gøre klar til frokost, oprydning o.a. De bliver opfordret til at hjælpe i det daglige rutiner, hvilket giver børnene et tilhørsforhold og fællesskabsfølelse. Vi har indkøbt koste o.a., således at børnene sammen med andre børn kan bidrage til fællesskabet og føle sig som en vigtig del af fællesskabet. Vi vil fremover have særlig fokus på børn, mad og måltider med udgangspunkt i børns sundhed og spise glæde. Vi vil arbejde med, hvilke overgangsritualer vi har i børnehaven f.eks. inden og efter måltider – i et socialt perspektiv.

Som tidligere nævnt er vores optik på gode lege-læringsmiljøer for børn. For os er et godt læringsmiljø et sted, hvor børnene kan lege, hvor de kan lære noget nyt, og som følge af det udvikle sig.

Vi ved, at relationen mellem pædagog og barn er en vigtig forudsætning for kvalitet, derfor er vi meget bevidste om at give opmærksomhed til alle børn (et redskab er relations cirklen ICDP).

Vi er organiseret stuevis for at skabe rum for stabile og tætte relationer mellem pædagoger og børn. I lege og gruppesammenhænge er vi opmærksomme på, at ikke alle børn har let ved at knække koderne til børnehavens demokratiske fællesskab, derfor hjælper vi børn, der har svært ved at komme til orde ved at give dem en stemme. F.eks. samlinger, i aktiviteter i salen, når vi hjælper med konfliktløsning, og når vi spiser. Børn der har et godt sprog, kommer ofte til orde og får indflydelse, her er det vigtigt at vi understøtter børn i udsatte positioner ved at skabe situationer, som inviterer til at deltage. Et øve punkt hjemme kan også være – i dialog med forældrene – at børnene øver sig i at tage ordet og gøre sig gældende. Vores (de voksnes) adfærd, nysgerrighed, og åbenhed for forskellighed afspejles i børnene. Al relations arbejde er altid i bevægelse afhængig af kontekst, rammer og aktører, hvilket vil sige, at vi voksne hele tiden skal arbejde med os selv og vores betydning for gode relationer og en børnekultur, hvor forskellighed er en styrke. Det er ledelsens opgave at sikre, at vi har en god evalueringskultur. Hjælper vi børnene på den rigtige måde til at få adgang til fællesskabet? Refleksion og aktionsforskning med et målrettet fokus er vigtigt. Et målrettet aktionsforskningsprojekt i Lærkereden vil være at være endnu mere specifik på følgende:

Hvordan skaber børnene sociale og faglige fællesskaber i vores børnehave?

Er der særlige adgangsbetingelser for at træde ind i fællesskabet? Hvad karakteriserer adgangsbetingelserne?

Er der børn der oftere udelukkes fra de sociale og faglige fællesskaber end andre?

Lærkereden er en Idrætsbørnehave – hvad er idrætspædagogik, og hvad er det idrætspædagogikken kan:

Ganske kort så er pædagogisk idræt brugen af idræt i en pædagogisk sammenhæng med et pædagogisk formål. Fx at styrke barnets bevægelsesglæde, motorik, sundhed, dannelse, selvværd, sociale kompetencer, problemløsning, sprog og barnets kognitive evner. I pædagogisk idræt kommer pædagogikken før idrætten. Pædagogisk idræt er et praksisbegreb for idræt, leg og bevægelse. Der skal være mulighed for at lære noget udover idrætten. Idræts er middel og metode til at opnå et pædagogisk mål.

Det betyder i praksis, at vi tilpasser aktiviteterne til børnene og ikke omvendt, og at børnene har mulighed og rum for at lege og bruge kroppen af eget initiativ.

I idrætspædagogikken **kan alle være med** – vi tilrettelægger og justerer løbende lege og aktiviteter, og vi vurderer, om der kan være eksklusionsrisiko i aktiviteten. Det er vores ansvar at hjælpe med, at alle får en passende rolle, deltagelsesmulighed og adgang ind i aktiviteten/legen. Det kalder vi "den pædagogiske bagdør", hvor vi fx understøtter et barn, der har svært ved at holde hånd/fysiskberøring i en leg/aktivitet med "noget" mellem børnenes hænder, så der ikke er direkte berøring. Det kan være meget grænseoverskridende

for nogen børn og justeringen gør at barnet også bliver deltagelseskompetent.

Vi forsøger, at understøtte børnene i at være mest mulig aktiv deltagende i aktiviteter/lege hvor de traditionelt venter, ved at de har en opgave, er deltagende, er med selv om de "venter" (fx "dødbold") – også med et pædagogiske formål.

3. LÆRINGSMILJØ

Jf. dagtilbudsloven er lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet. Hermed forstås, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Selvevaluering af arbejdet med læreplaner.

Hvad gav selvevalueringen af viden omkring jeres pædagogiske praksis ud fra den pædagogiske læreplan?

Vi har i vores selvevaluering et fint fokus på det pædagogiske læringsmiljø i forhold til leg, aktiviteter og rutinesituationer. Vi oplever hermed at vores didaktiske overvejelser og pædagogiske praksis harmonerer med hinanden. Vi har arbejdet en del med læringsmiljøer. Samtidig giver selvevalueringen os indsigt i, at vi kan styrke og inddrage børnene i langt højere grad som medskabere og lytte til deres stemme.

Vi har haft særligt fokus på legen og legens betingelser, hvilket afspejler sig positivt i vores selvevaluering.

I forhold til læringsprocesser følger vi barnet spor, og det de/det er optaget af samt et godt fokus på at understøtte læring i samspillet mellem børnene.

Hvad angår børnefællesskaber og det gode samspil og relationer viser vores selvevaluering, at vi selv tænker, at vi arbejder og tænker på en systemisk anerkendende måde. Vi har implementeret Brønderslev Kommunes Børnesyn. Vi kan fremadrettet have særligt fokus på at kigge og reflekterer over vores sprog, kropssprog og placering i rummet og på legepladsen.

Vi er i egen optik gode til at justere praksis, når vi har evalueret. Vi kan fremadrettet have yderligere fokus på evaluering af den justerede praksis.

Vi tænker, at vi lykkes med, at forældre er aktive medspillere om barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse, når vi kigger på at styrke barnets trivsel og sociale relationer – børnefællesskabet, barnets sprog og motorik samt barnet alsidige personlige udvikling, og at sikre en god sammenhæng og overgang til skole og SFO. Vi kan arbejde yderligere med at understøtte forældrene perspektiv i forhold til forskellige overgange.

Evalueringskultur

Jf. den nye dagtilbudslov skal den enkelte institution opbygge en evalueringskultur med kontinuerlige og strukturerede refleksioner over hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring og dannelse.

Hvordan arbejder I med evaluering?

Vi anvender SMTTE-modellen til at have fokus på en bestemt indsats, som vi har sat mål for og evaluerer på om det har gjort en forskel på barnet/børnene.

Vi arbejder systematisk og organiseret med PA-analyse i to teams.

Vi evaluerer på stue- og personalemøder.

Vi skal ikke underkende værdien af de løbende refleksioner og overvejelser, der fører til indsigt, justeringer og forandringer, når leder og medarbejdere, medarbejdere og medarbejdere dagligt taler om iagttagelser, dilemmaer, udfordringer og perspektiver.

Evaluering for os er også, den dokumentation der udarbejdes til vores opslagstavler på stuerne. Et er aktiviteten og læringen for det enkelte barn, børnegruppen og medarbejdere, det næste er at dokumentere og synliggøre via tekst, tegninger, ting eller billeder. Et tredje er den oplevelse og refleksion, det giver at møde dette igen og igen – både for børn og voksne.

Dokumentation

Dagtilbuddet skal lave en løbende pædagogiske dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvordan dokumenterer I sammenhængen mellem læringsmiljø og børnenes læring?

Vi dokumenterer via vores ophæng på og ved stuerne.

Vi dokumenterer via fortællinger og dialoger med børn og forældre.

Vi dokumenterer via referater, smtte-modeller og andet.

Vi har en facebook side.

Vi dokumenterer ved udarbejdelse af pædagogisk plan og tilsyn.

PROJEKT HØJ KVALITET I DAGTILBUD

I 2017 og 2018 samarbejder vi med Lektor ph.d. Ole Henrik Hansen fra Aarhus Universitet om *Høj kvalitet i dagtilbud*. Ole laver kompetenceudvikling med ledere og medarbejdere, og observerer og giver sparring i den konkrete praksis i hver enkelt institution. Formålet med projektet er

- Styrke medarbejdernes kompetencer i praksis
- Styrke den didaktiske tænkning
- Sætte læring på dagsordenen
- Synliggørelse af læring

Hvilke fokusområder og indsatser har I haft i samarbejde med Ole Henrik Hansen?

Har det ændret jeres praksis og på hvilken måde?

I forbindelse med uddannelsesforløbet og besøg af professor Ole H. Hansen (Projekt kvalitet på daginstitutionsområdet) har vi (primært på en stue) været optaget af, hvordan vi kan organisere/strukturere os anderledes, således at der bliver mere tid og rum til den "frie leg", med det formål at styrke venskaber, relationer og fordybelse. Vi er beviste om betydningen af at lege. Børn skal være medskabere af egen læring og udvikling. Vi har oplevet, at effekten har været, at legen har udviklet sig, børnene har været mere fordybet, og der er opstået nye venskaber. Vi er fremadrettet nysgerrige på og vil arbejde med tematikken: Kan vi ændre på vores måde at organisere og strukturerer os på, således at legen har bedre betingelser? Der er 4 opmærksomhedsområder:

- Fysiske lege-læringsrum
- Barnets perspektiv
- De voksnes briller (se den gode leg fremfor rod)
- Inddragelse af forældre i didaktikken

LOKALT FOKUS

Hvad er I pt særligt optaget af (i den pædagogiske praksis) i institutionen?

Vi er optaget af at udvikle os som Idrætsbørnehave.

Vi er meget optaget af lege- læringsmiljøer. Læring og udvikling finder sted hele dagen. Det vil sige i de daglige rutiner fra at barnet ankommer til børnehaven, og til det går hjem, planlagte aktiviteter, spontant opståede situationer/aktiviteter og leg. Derfor er den voksnes tilgang vigtig. Vi har arbejdet en del med de fysiske læringsrum blandt andet fået en væg ned med det formål at sætte en overskuelig ramme for børnenes leg og liv i børnehaven. Vi har forsøgt at få et børneperspektiv ved at spørge børnene og iagttage børnenes leg, hvilket har resulteret i fysiske ændringer f.eks. gennemsigtige kasser med legetøj samt at lave dukke/køkken kroge således, at børnene bliver, opfordrer til fællesskab.

HOVEDPUNKTER FRA TILSYNET (SKRIVES UNDER SAMTALEN)

Hvad arbejdes der godt med og hvor skal der være øget fokus?

- Vi brænder for idrætspædagogik, og vil til stadighed udvikle på vores idrætspædagogiske praksis og fundament – samt finde nye veje til dokumentation for hvad det er idrætspædagogikken kan i den pædagogiske praksis.
- Vi vil have øget fokus på at inddrage børnenes perspektiv gennem handling (børnene som medskabere).
- Vi vil have øget fokus på dokumentation – hvordan skal der dokumenteres, således det er værdiskabende og meningskabende i vores praksis.

FORVALTNINGENS KOMMENTARER:

Tilsynet er **godkendt** med følgende bemærkning:

- De sidste 4 læreplanstemaer udarbejdes senest 1. juli 2019